C/2025/3977

20.8.2025

DOPORUČENÍ RADY

ze dne 8. července 2025

k hospodářské a sociální politice, politice zaměstnanosti a strukturální a rozpočtové politice Česka

(C/2025/3977)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1263 ze dne 29. dubna 2024 o účinné koordinaci hospodářských politik a mnohostranném rozpočtovém dohledu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ([1]), a zejména na čl. 3 odst. 3 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

Obecná východiska

(1) Nařízení (EU) 2024/1263, které vstoupilo v platnost dne 30. dubna 2024, stanoví cíle rámce správy ekonomických záležitostí, jehož účelem je podporovat zdravé a udržitelné veřejné finance, udržitelný a inkluzivní růst a odolnost prostřednictvím reforem a investic a předcházet nadměrným schodkům veřejných financí. Nařízení stanoví, že Rada a Komise vykonávají mnohostranný dohled v rámci evropského semestru v souladu s cíli a požadavky stanovenými v SFEU. Evropský semestr zahrnuje zejména definování doporučení pro jednotlivé země a dohled nad jejich prováděním. Nařízení rovněž podporuje odpovědnost členských států za fiskální politiku a klade důraz na její střednědobé zaměření v kombinaci s účinnějším a soudržnějším prosazováním. Každý členský stát musí Radě a Komisi předložit národní střednědobý fiskálně-strukturální plán obsahující jeho fiskální, reformní a investiční závazky, který v závislosti na délce volebního období v daném členském státě pokrývá období čtyř nebo pěti let. Dráha čistých výdajů ([2]) v těchto plánech musí být v souladu s požadavky uvedeného nařízení, včetně požadavku na to, aby byl veřejný dluh do konce období korekce uveden na věrohodně sestupnou dráhu nebo aby na této dráze setrval anebo aby zůstal na obezřetné úrovni pod hodnotou 60 % hrubého domácího produktu (HDP) a aby se schodek veřejných financí ve střednědobém horizontu snížil pod referenční hodnotu 3 % HDP stanovenou ve Smlouvě nebo se pod ní udržel. Pokud se členský stát zaváže k příslušnému souboru reforem a investic v souladu s kritérii stanovenými v uvedeném nařízení, může být období korekce prodlouženo, a to nejvýše o tři roky.

([1]) Úř. věst. L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Čisté výdaje ve smyslu čl. 2 bodu 2 nařízení (EU) 2024/1263: „čistými výdaji“ se rozumí veřejné výdaje očištěné o i) úrokové výdaje; ii) diskreční opatření na straně příjmů; iii) výdaje na programy Unie, které jsou plně kompenzovány příjmy z fondů Unie; iv) vnitrostátní výdaje na spolufinancování programů financovaných Unií; v) cyklické prvky výdajů na dávky v nezaměstnanosti a vi) jednorázová a jiná dočasná opatření.

(2) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ([3]), kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost. Nástroj pro oživení a odolnost poskytuje členským státům finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný Unií. V souladu s prioritami evropského semestru pro koordinaci hospodářských politik podporuje hospodářské a sociální oživení a stimuluje udržitelné reformy a investice, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace a zvýšení odolnosti ekonomik členských států. Také pomáhá posílit veřejné finance, podnítit hospodářský růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu, zlepšit územní soudržnost v rámci Unie a podpořit setrvalé provádění evropského pilíře sociálních práv.

(3) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ([4]) (dále jen „nařízení REPowerEU“) přijaté dne 27. února 2023 má za cíl ukončit závislost Unie na dovozu fosilních paliv z Ruska. To pomůže dosáhnout energetické bezpečnosti a diverzifikovat dodávky energií v Unii a vede k širšímu využívání obnovitelných zdrojů energie, ke zvýšení kapacity pro ukládání energie a ke zlepšení energetické účinnosti. Česko doplnilo do svého národního plánu pro oživení a odolnost novou kapitolu REPowerEU za účelem financování klíčových reforem a investic, jež pomohou dosáhnout cílů plánu REPowerEU.

(4) Dne 1. června 2021 předložilo Česko Komisi v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19 uvedeného nařízení posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V. Dne 8. září 2021 přijala Rada prováděcí rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Česka ([5]), které bylo dne 16. října 2023 změněno podle čl. 18 odst. 2 za účelem aktualizace maximálního finančního příspěvku na nevratnou finanční podporu a za účelem začlenění kapitoly REPowerEU ([6]). Uvolnění splátek je podmíněno přijetím rozhodnutí Komise v souladu s čl. 24 odst. 5, v němž se stanoví, že Česko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Podmínkou uspokojivého splnění je rovněž absence zvratu u dříve dosažených milníků a cílů, pokud jde o tutéž reformu nebo investici.

(5) Dne 21. ledna 2025 přijala Rada na doporučení Komise doporučení, kterým schválila národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Česka ([7]). Plán byl předložen v souladu s článkem 11 a čl. 36 odst. 1 písm. a) nařízení (EU) 2024/1263, vztahuje se na roky 2025–2028 a zahrnuje postup fiskální korekce rozložený do čtyř let.

(6) Dne 26. listopadu 2024 Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 přijala zprávu mechanismu varování 2025, v níž není Česko uvedeno jako jeden z členských států, u nichž je třeba provést hloubkový přezkum. Komise rovněž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, jakož i návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2025, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv. Rada přijala doporučení týkající se hospodářské politiky eurozóny ([8]) dne 13. května 2025 a společnou zprávu o zaměstnanosti dne 10. března 2025.

(7) Dne 29. ledna 2025 Komise zveřejnila Kompas konkurenceschopnosti, strategický rámec, jehož cílem je posílit globální konkurenceschopnost EU v příštích pěti letech. Stanoví tři transformační požadavky udržitelného hospodářského růstu: i) inovace; ii) dekarbonizace a konkurenceschopnost a iii) bezpečnost. Za účelem odstranění rozdílů v oblasti inovací si EU klade za cíl prosazovat průmyslové inovace, podporovat růst startupů prostřednictvím iniciativ, jako je Strategie EU pro startupy a scaleupy, a urychlit zavádění pokročilých technologií, jako je umělá inteligence a kvantová výpočetní technika. V zájmu dosažení zelenějšího hospodářství Komise předložila komplexní Akční plán pro cenově dostupnou energii a Dohodu o čistém průmyslu, které zajistí, aby přechod na čistou energii

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ze dne 27. února 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2021/241, pokud jde o kapitoly REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost, a nařízení (EU) č. 1303/2013, (EU) 2021/1060 a (EU) 2021/1755 a směrnice 2003/87/ES (Úř. věst. L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 8. září 2021 o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Česka (ST 11047/21 INIT; ST 11047/21 ADD 1).

([6]) Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 16. října 2023, kterým se mění prováděcí rozhodnutí ze dne 8. září 2021 o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Česka (ST 13383/23 INIT; ST 13383/23 ADD 1).

([7]) Doporučení Rady ze dne 21. ledna 2025, kterým se schvaluje národní střednědobý fiskálně-strukturální plán Česka (Úř. věst. C, C/2025/666, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/666/oj).

([8]) Doporučení Rady ze dne 13. května 2025 týkající se hospodářské politiky eurozóny (Úř. věst. C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

zůstal nákladově efektivní, zohledňoval konkurenceschopnost, zejména v energeticky náročných odvětvích, a byl hnací silou růstu. Pro snížení nadměrné závislosti a zvýšení bezpečnosti je Unie odhodlána posílit globální obchodní partnerství, diverzifikovat dodavatelské řetězce a zajistit přístup ke kritickým surovinám a čistým zdrojům energie. Tyto priority se opírají o horizontální faktory, jež zahrnují zjednodušení právních předpisů, prohloubení jednotného trhu, financování konkurenceschopnosti a unii úspor a investic, podporu dovedností a kvalitních pracovních míst a lepší koordinaci politik EU. Kompas konkurenceschopnosti je sladěn s evropským semestrem, čímž je zajištěno, aby hospodářské politiky členských států byly v souladu se strategickými cíli Komise a při správě ekonomických záležitostí byl uplatňován jednotný přístup, který podporuje udržitelný růst, inovace a odolnost v celé Unii.

(8) Evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik se v roce 2025 nadále vyvíjí souběžně s prováděním Nástroje pro oživení a odolnost. Stále platí, že pro naplnění politických priorit v rámci evropského semestru je zásadně důležité plné provedení plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány pomáhají účinně řešit všechny výzvy, které byly uvedeny v příslušných doporučeních pro jednotlivé země vydaných v posledních letech, nebo významnou část těchto výzev. Tato doporučení pro jednotlivé země zůstávají relevantní i pro posuzování pozměněných plánů pro oživení a odolnost v souladu s článkem 21 nařízení (EU) 2021/241.

(9) Doporučení pro jednotlivé země 2025 by se měla vztahovat na všechny klíčové výzvy hospodářské politiky, jež nejsou dostatečně řešeny v rámci opatření obsažených v plánech pro oživení a odolnost, s přihlédnutím k příslušným výzvám identifikovaným v doporučeních pro jednotlivé země z období 2019–2024.

(10) Dne 4. června 2025 Komise zveřejnila zprávu o Česku pro rok 2025. Posoudila pokrok, který Česko učinilo při plnění příslušných doporučení, a zhodnotila, jak Česko provádí plán pro oživení a odolnost. Na základě této analýzy identifikovala nejnaléhavější výzvy, kterým Česko čelí. Posoudila rovněž pokrok Česka při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů Unie pro rok 2030 v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby a sociálního vyloučení, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

Posouzení roční zprávy o pokroku

(11) Dne 21. ledna 2025 Rada doporučila pro Česko následující maximální tempo růstu čistých výdajů: 4,5 % v roce 2025, 2,5 % v roce 2026, 2,6 % v roce 2027 a 2,9 % v roce 2028, což odpovídá maximálnímu kumulativnímu tempu růstu počítanému vzhledem k roku 2023 ve výši 10,1 % v roce 2025, 12,9 % v roce 2026, 15,8 % v roce 2027 a 19,2 % v roce 2028. Dne 30. dubna 2025 předložilo Česko svou roční zprávu o pokroku ([9]), pokud jde o dodržování doporučeného maximálního tempa růstu čistých výdajů a realizaci reforem a investic reagujících na hlavní výzvy vymezené v jemu určených doporučeních v rámci evropského semestru. Roční zpráva o pokroku rovněž zohledňuje zprávy, které Česko dvakrát za rok podává o pokroku dosaženém při plnění plánu pro oživení a odolnost v souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241.

(12) Útočná válka Ruska proti Ukrajině a její důsledky představují pro Evropskou unii existenční výzvu. Komise doporučila aktivaci národní únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu koordinovaným způsobem s cílem podpořit úsilí EU o rychlé a významné navýšení výdajů na obranu; tento návrh uvítala Evropská rada dne 6. března 2025. Na základě žádosti Česka ze dne 22. května 2025 přijala Rada dne 8. července 2025 na doporučení Komise doporučení, kterým se Česku umožňuje odchýlit se od doporučených maximálních temp růstu čistých výdajů a překročit je ([10]).

(13) Na základě údajů potvrzených Eurostatem ([11]) se schodek veřejných financí Česka snížil ze 3,8 % HDP v roce 2023 na 2,2 % v roce 2024, zatímco veřejný dluh vzrostl ze 42,5 % HDP na konci roku 2023 na 43,6 % na konci roku 2024. Podle výpočtů Komise odpovídá tento vývoj tempu růstu čistých výdajů ve výši 0,0 % v roce 2024. V roční zprávě o pokroku odhaduje Česko tempo růstu čistých výdajů v roce 2024 na 2,8 %. Komise odhaduje, že tempo růstu čistých výdajů bylo nižší než v roční zprávě o pokroku. Rozdíl mezi výpočty Komise a odhady vnitrostátních

([9]) Roční zprávy o pokroku z roku 2025 jsou dostupné na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_cs.

([10]) Doporučení Rady ze dne 8. července 2025, kterým se Česku umožňuje odchýlit se od maximálních temp růstu čistých výdajů stanovených Radou podle nařízení (EU) 2024/1263 (aktivace národní únikové doložky) (Úř. věst. C, C/2025/3962, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3962/oj).

([11]) Eurostat – Euro Indicators, 22. dubna 2025.

orgánů je způsoben tím, že Komise zahrnula jednorázové výdaje v roce 2023, čímž došlo ke zvýšení základny pro rok 2024, a dále vlivem diskrečních opatření na straně příjmů v důsledku metodických rozdílů mezi Českem a Komisí. Na základě odhadů Komise bylo nastavení fiskální politiky ([12]), které zahrnuje výdaje financované jak z vnitrostátních, tak z unijních zdrojů, v roce 2024 restriktivní, a to ve výši 2,4 % HDP.

(14) Podle roční zprávy o pokroku předpokládá makroekonomický scénář, na němž jsou založeny rozpočtové projekce Česka, v roce 2025 růst reálného HDP ve výši 2,0 %, zatímco inflace měřená HISC je v roce 2025 odhadována na 2,3 %. Prognóza Komise z jara 2025 předpokládá růst reálného HDP v roce 2025 o 1,9 % a v roce 2026 o 2,1 % a inflaci měřenou HISC v roce 2025 na úrovni 2,2 % a v roce 2026 na úrovni 2,0 %.

(15) V roční zprávě o pokroku se očekává, že schodek veřejných financí zůstane v roce 2025 na úrovni 2,2 % HDP, zatímco poměr veřejného dluhu k HDP by měl do konce roku 2025 vzrůst na 44,5 %. Tento vývoj odpovídá tempu růstu čistých výdajů v roce 2025 ve výši 3,3 %. Prognóza Komise z jara 2025 předpokládá v roce 2025 schodek veřejných financí ve výši 2,3 % HDP. Podle výpočtů Komise tento vývoj odpovídá tempu růstu čistých výdajů v roce 2025 ve výši 4,0 %. Tento vyšší odhad tempa růstu čistých výdajů oproti roční zprávě o pokroku je dán nižší prognózou Komise ohledně vnitrostátního spolufinancování programů EU v roce 2025 a jejím nižším zachycením jednorázových výdajů v roce 2025. Na základě odhadů Komise se očekává, že nastavení fiskální politiky, které zahrnuje výdaje financované jak z vnitrostátních, tak z unijních zdrojů, bude v roce 2025 převážně neutrální. Poměr veřejného dluhu k HDP by se měl do konce roku 2025 zvýšit na 44,5 %. Zvýšení tohoto poměru v roce 2025 je zejména odrazem záporného celkového salda, které je částečně kompenzováno růstem nominálního HDP.

(16) Podle prognózy Komise z jara 2025 se očekává, že v roce 2025 budou z nevratné podpory („grantů“) z Nástroje pro oživení a odolnost financovány výdaje vládních institucí ve výši 0,6 % HDP, přičemž v roce 2024 to bylo 0,4 % HDP. Výdaje financované z nevratné podpory Nástroje pro oživení a odolnost umožní vysoce kvalitní investice a reformy zaměřené na zvýšení produktivity bez přímého dopadu na saldo veřejných financí a veřejný dluh Česka.

(17) Výdaje vládních institucí Česka na obranu činily 0,9 % HDP v roce 2021, 1,0 % HDP v roce 2022 a 1,2 % HDP v roce 2023 ([13]). Podle prognózy Komise z jara 2025 se předpokládá, že výdaje na obranu budou v roce 2024 i v roce 2025 činit 1,3 % HDP. To odpovídá nárůstu o 0,4 procentního bodu HDP ve srovnání s rokem 2021. Období aktivace národní únikové doložky (2025–2028) umožňuje Česku změnit své priority veřejných výdajů nebo zvýšit příjmy vládních institucí tak, aby trvale vyšší výdaje na obranu neohrozily střednědobou udržitelnost veřejných financí.

(18) Podle prognózy Komise z jara 2025 se očekává, že tempo růstu čistých výdajů v Česku dosáhne 4,0 % v roce 2025 a 4,0 % kumulativně za roky 2024 a 2025. Na základě prognózy Komise z jara 2025 se předpokládá, že tempo růstu čistých výdajů v Česku v roce 2025 bude pod úrovní doporučeného maximálního tempa růstu, a to jak v ročním vyjádření, tak při zohlednění let 2024 a 2025 dohromady.

(19) Roční zpráva o pokroku nezahrnuje rozpočtové projekce na období po roce 2025. Prognóza Komise z jara 2025 předpokládá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky, že v roce 2026 bude schodek veřejných financí činit 2,2 % HDP. Tento vývoj odpovídá v roce 2026 tempu růstu čistých výdajů ve výši 4,8 %. Na základě odhadů Komise se očekává, že nastavení fiskální politiky, které zahrnuje výdaje financované jak z vnitrostátních, tak z unijních zdrojů, bude v roce 2026 převážně neutrální. Podle odhadu Komise se očekává, že poměr veřejného dluhu k HDP vzroste do konce roku 2026 na 45,4 %. Zvýšení tohoto poměru v roce 2026 je zejména odrazem záporného celkového salda, které je částečně kompenzováno růstem nominálního HDP.

([12]) Nastavení fiskální politiky je definováno jako měřítko roční změny základního stavu veřejných rozpočtů. Jeho cílem je posoudit ekonomický impuls plynoucí z fiskálních politik, a to jak z těch, které jsou financovány z vnitrostátních zdrojů, tak z těch, které jsou financovány z rozpočtu EU. Nastavení fiskální politiky se měří jako rozdíl mezi i) střednědobým potenciálním růstem a ii) změnou primárních výdajů očištěných o diskreční opatření na straně příjmů a se zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) z Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie.

([13]) Zdroj: Eurostat, vládní výdaje podle klasifikace funkcí vládních institucí (COFOG). Vzhledem k metodickým rozdílům mezi definicemi podle COFOG a NATO se výdaje založené na definici dle COFOG mohou lišit od výdajů založených na definici dle NATO.

Klíčové politické výzvy

(20) Systém daní a dávek velmi zatěžuje osoby s nízkými příjmy. Lidé s nízkými příjmy mají z vykonávání pracovní činnosti často jen malý nebo nulový finanční prospěch kvůli vysokým zdravotním a sociálním odvodům (které nejsou odpočitatelné) a kvůli tomu, že se dávky s rostoucím příjmem snižují. U svobodného bezdětného pracovníka s 50 % průměrného výdělku v Česku existuje jedno z nejvyšších daňových zatížení práce – rozdíl mezi čistou mzdou zaměstnance a náklady zaměstnavatele – v EU, a to se již více než deset let zvyšuje. V Česku jsou past neaktivity a past nezaměstnanosti (zdanění osob vstupujících na trh práce) nad průměrem EU, což odrazuje od práce pracovníky s nízkými příjmy a pracovníky na částečný úvazek. Úprava zdanění práce tak, aby se snížilo zatížení osob s nízkými příjmy, by přivedla více lidí z těchto domácností na trh práce, a to i z neformálních nebo nejistých pracovních úvazků do formálního a standardního zaměstnání. V kombinaci s větším využitím nedostatečně využívaných nástrojů environmentální daně a daně z nemovitostí by se daňový systém stal příznivějším pro růst.

(21) Celkové daňové příjmy Česka ve vztahu k HDP byly v roce 2023 výrazně pod průměrem Unie (34 % oproti průměru EU ve výši 39 %). Jednou z možností, jak podpořit hospodářský růst a fiskální udržitelnost, je zvýšení podílu daní méně poškozujících růst. Mezi daně, které nejméně poškozují růst, patří periodické daně z nemovitostí, ovšem příjmy z periodického zdanění nemovitostí jsou velmi nízké a činí 0,2 % HDP oproti průměru Unie ve výši 0,9 % HDP (v roce 2023). Navzdory mírnému zvýšení periodických daní z nemovitostí v poměru k HDP v roce 2024 a v následujících letech je systém periodického zdanění budov a jejich částí stále založen na rozloze nemovitosti, takže vede k nerovnoměrnému zdanění nemovitostí stejné hodnoty a k tomu, že se zdanění nevyvíjí v souladu s hodnotou nemovitostí. Zavedení systému daně z nemovitostí založeného na hodnotě nemovitostí v souladu s tržními hodnotami by Česku umožnilo hodnoty nemovitostí pravidelně aktualizovat. V kombinaci s prvky na ochranu domácností s nízkými příjmy by se zvýšila účinnost daně jako nástroje ke zmírnění růstu cen nemovitostí a k tomu, aby byl domovní a bytový fond využíván co nejproduktivněji. Tím by se zlepšila cenová dostupnost bydlení a schopnost lidí stěhovat se za prací, podpořil by se hospodářský růst a zvýšily by se příjmy z periodických daní z nemovitostí. V roce 2024 se sazby daně z nemovitostí zvýšily v průměru přibližně o 80 %. Vedle toho byla rozšířena možnost, aby obce upravily daňové příjmy uplatněním koeficientů, a byla zavedena indexace daňových sazeb podle inflace, nikoli podle změn hodnoty nemovitosti.

(22) Strukturální rozpočtové saldo Česka se snížilo z průměrně téměř vyrovnaného salda v období 2014–2019 na - 1,7 % v roce 2024. Důvodem byla trvalá opatření, jako je snížení daně z příjmů fyzických osob a zvýšení důchodů a výdajů na obranu, která nebyla financována odpovídajícím růstem příjmů. V letech 2023 a 2024 Česko přijalo legislativní reformy řešící dlouhodobé doporučení pro tuto zemi, které se týká důchodů. Reformy zvyšují zákonem stanovený věk odchodu do důchodu na 67 let do roku 2056, zpomalují růst nově přiznávaných důchodů, zkracují maximální dobu předčasného důchodu a zpřísňují podmínky nároku na předčasný důchod. Předpokládá se, že tato opatření zvýší skutečný věk odchodu do důchodu a omezí růst veřejných výdajů na důchody v dlouhodobém horizontu o 1,9 procentního bodu HDP ([14]). Provedení nedávno přijatých důchodových reforem v plném rozsahu by pomohlo zmírnit tlak na výdaje související se stárnutím obyvatelstva a z toho vyplývající rizika pro fiskální udržitelnost.

(23) Rizika ohrožující fiskální udržitelnost přetrvávají. Od roku 2025 mají pracující důchodci nárok na slevu na sociálním pojištění. Rizika pro fiskální udržitelnost by dále snížila podpora zaměstnatelnosti starších pracovníků, kteří nežádají o starobní důchod, založená na řádné analýze nákladů a přínosů toho, co motivuje osoby v předdůchodovém věku, aby dále pracovaly.

(24) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) nařízení Rady (EU) 2021/241 a s přílohou V kritériem 2.2 uvedeného nařízení zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic, které mají být provedeny do roku 2026. Očekává se, že tyto reformy a investice pomohou účinně řešit všechny výzvy identifikované v příslušných doporučeních pro tuto zemi nebo jejich významnou část. V tomto napjatém časovém rámci má dokončení účinného provádění plánu pro oživení a odolnost včetně kapitoly REPowerEU zásadní význam

([14]) https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_cs.

pro posílení dlouhodobé konkurenceschopnosti Česka prostřednictvím zelené a digitální transformace a pro zajištění sociální spravedlnosti. Sdělení Komise NextGenerationEU – Cesta do roku 2026, které bylo přijato dne 4. června 2025, vyjasňuje příslušný harmonogram ukončení nástroje a poskytuje členským státům pokyny pro maximalizaci provádění do 31. srpna 2026, včetně toho, jak dále zefektivnit plány pro oživení a odolnost, uvádí nejdůležitější možnosti, které je třeba zvážit při jejich revizi, a zdůrazňuje význam pečlivého společného plánování před předložením posledních žádostí o platbu v roce 2026. Při provádění reforem a investic uvedených v plánu pro oživení a odolnost již Česko dosáhlo pokroku. Pro splnění závazků plánu pro oživení a odolnost do srpna 2026 je nezbytné, aby Česko urychlilo provádění reforem a investic řešením příslušných výzev. Absorpce finančních prostředků na podporu oživení a odolnosti je zvláště limitována omezenou správní kapacitou u některých prováděcích subjektů. To je patrné zejména v oblastech, které vyžadují více odborných znalostí, jako je ekologická a digitální transformace. Absorpce je rovněž omezena nízkým a neefektivním využíváním finančních nástrojů spolu s nedostatečně cílenou grantovou podporou. Aby byla zajištěna široká podpora pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost, je i nadále nezbytné do procesu systematicky zapojovat místní a regionální orgány, sociální partnery, občanskou společnost a další příslušné zúčastněné strany.

(25) V Česku došlo k urychlení provádění programů politiky soudržnosti, které zahrnují podporu z Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR), Fondu pro spravedlivou transformaci (FST), Evropského sociálního fondu plus (ESF+) a Fondu soudržnosti (FS). Je důležité pokračovat v úsilí o zajištění rychlého provádění těchto programů a zároveň maximalizovat jejich reálný dopad. Česko již na základě svých programů v rámci politiky soudržnosti přijímá opatření na podporu konkurenceschopnosti a růstu a současně na posílení sociální soudržnosti. Zároveň nadále čelí výzvám, včetně těch, které se týkají posílení jeho inovačního potenciálu, včetně investic do kritických technologií, a rostoucího tlaku v oblasti bydlení a nedostatku dovedností a nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi. V souladu s článkem 18 nařízení (EU) 2021/1060 je Česko povinno v rámci přezkumu fondů politiky soudržnosti v polovině období přezkoumat každý program, mimo jiné s přihlédnutím k příslušným výzvám identifikovaným v doporučeních pro danou zemi z roku 2024. Návrhy Komise přijaté dne 1. dubna 2025 ([15]) prodlužují lhůtu k předložení posouzení – v případě každého programu – výsledku přezkumu v polovině období stanovenou na 31. března 2025. Poskytují také flexibilitu, která pomáhá urychlit provádění programů, a pobídky pro členské státy, aby přidělovaly zdroje politiky soudržnosti do pěti strategických prioritních oblastí Unie, konkrétně do konkurenceschopnosti v oblasti strategických technologií, obrany, bydlení, vodohospodářské odolnosti a přechodu na jiné zdroje energie, a do investic do dovedností v prioritních odvětvích při současném zachování důrazu na osoby v nejzranitelnějších situacích v programech ESF+.

(26) Platforma strategických technologií pro Evropu (STEP) poskytuje příležitost investovat do klíčové strategické priority EU tím, že posílí konkurenceschopnost EU. Platforma STEP je financována z jedenácti stávajících fondů EU. Členské státy mohou rovněž přispívat do Programu InvestEU na podporu investic v prioritních oblastech. Česko by mohlo tyto iniciativy optimálně využívat k podpoře vývoje nebo výroby kritických technologií, včetně čistých technologií a technologií účinně využívajících zdroje.

(27) Kromě hospodářských a sociálních výzev, které jsou řešeny prostřednictvím plánu pro oživení a odolnost a jiných fondů EU, by Česko mělo účinně řešit zbývající výzvy, jež souvisejí s dekarbonizací, veřejnou správou, podnikatelským prostředím a dovednostmi a vzděláváním.

(28) Česko zahájilo zásadní reformy státní správy s cílem zlepšit její fungování, včetně změn zákonů o státní službě na celostátní i regionální úrovni, které zavedly časově omezené obsazování vedoucích pozic a pružnější nábor zaměstnanců. Přetrvávají však systémové problémy při získávání, udržení a rozvoji kvalifikovaných odborníků, zejména na odborných a manažerských pozicích a pozicích v oblasti digitálních technologií. Roztříštěné řízení lidských zdrojů a relativně nízké mzdy ve veřejném sektoru snižují konkurenceschopnost veřejné správy jako zaměstnavatele. Potenciální dopad reforem nebyl dostatečně monitorován a kvůli omezenému množství údajů je obtížné sledovat pokrok. Posílení schopnosti české veřejné správy přilákat, udržet si a rozvíjet talenty má zásadní význam pro zvýšení efektivity a kvality služeb a následně pro zvýšení konkurenceschopnosti a urychlení hospodářského rozvoje.

(29) Přestože výkonnost veřejného sektoru zůstává relativně stabilní, kvalitu a soudržnost politik nadále ovlivňují nedostatky ve strategickém plánování, meziresortní koordinaci a tvorbě politik na základě důkazů. Chybějící komplexní rámec pro dlouhodobé plánování investic oslabuje provádění politik a jejich dopad. Konzistentnost a provádění politik by zlepšilo posílení strategického řízení a snížení resortní izolovanosti.

([15]) Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2021/1058 a (EU) 2021/1056, pokud jde o zvláštní opatření k řešení strategických výzev v souvislosti s přezkumem v polovině období – COM(2025) 123 final.

(30) Jak je uvedeno v Kompasu konkurenceschopnosti, všechny orgány EU, vnitrostátní a místní orgány musí vyvinout velké úsilí k vytvoření jednodušších pravidel a ke zrychlení správních postupů. Komise si v oblasti snižování administrativní zátěže stanovila ambiciózní cíle: nejméně o 25 % a u malých a středních podniků nejméně o 35 % a vytvořila nové nástroje k dosažení těchto cílů, včetně systematického zátěžového testu stavu právních předpisů EU a posíleného dialogu se zúčastněnými stranami. Aby Česko tyto ambiciózní cíle splnilo, musí také přijmout opatření. Složitost správních postupů považuje za problém pro svou společnost při podnikání v Česku 72 % podniků ([16]).

(31) Přetrvávají problémy, pokud jde o prováděcí kapacitu veřejné správy. Procesy, jako je územní plánování, jsou i nadále složité a pomalé, což se stává hlavní překážkou pro podnikatelské prostředí, konkurenceschopnost a hospodářský rozvoj. Patří k hlavním důvodům, proč mělo Česko u povolení vydaných v EU v roce 2023 sedmou nejmenší stavební plochu na osobu. Brzdí podnikání tím, že zpomalují komerční rozvoj a zvyšují náklady na něj, zpomalují zavádění vysokorychlostní digitální infrastruktury, zvyšují náklady na energie v důsledku pomalé modernizace energetické infrastruktury a snižují mobilitu pracovní síly v důsledku nedostatečné nabídky cenově dostupného bydlení. Cenovou dostupnost bydlení dále zhoršují neoptimální daňové pobídky, které nepodporují využívání půdy, dotují spíše nákupy bytů než jejich výstavbu a upřednostňují krátkodobé nájmy před dlouhodobými. Pravidla územního plánování zatěžují zejména velká města, kde může aktualizace územního plánu trvat i více než deset let. K urychlení procesu je nutná reforma, zejména úprava kompetencí a rozlišení požadavků na plánování malých a velkých stavebních ploch. Tato opatření by mohla výrazně zvýšit efektivitu rozvoje měst a schopnost reagovat na jeho potřeby. Ačkoli bylo v právním rámci dosaženo pokroku v oblasti povolování a do jisté míry i v oblasti digitalizace, pozitivní dopady v praxi zatím nejsou patrné. Tento proces by mohlo pomoci urychlit další zlepšování digitalizace a kapacity a řízení stavebních úřadů.

(32) Roztříštěná správa obcí v Česku je významnou výzvou pro konkurenceschopnost, protože omezuje efektivitu správy a účinné využívání finančních prostředků EU, zejména ze strany malých obcí a místních zúčastněných stran. Ačkoli nový právní rámec pro společenství obcí poskytuje určitý prostor k poskytování sdílených služeb a zaměstnanců, jeho využití je velmi omezené. Posílení spolupráce mezi obcemi mimo jiné posílením využívání nového právního rámce pro společenství obcí, profesionalizace postupů při zadávání veřejných zakázek a větší podpora příjemců (prostřednictvím projektových manažerů, společných platforem služeb a poradenství) by zvýšily kapacitu a účinnost místní správy a posílily regionální soudržnost.

(33) V Česku existuje nevyužitý potenciál pro zvýšení konkurenceschopnosti, a to i ve strukturálně znevýhodněných krajích. Snížení konkurenceschopnosti se projevilo zejména ve strukturálně znevýhodněných krajích (Karlovarském, Ústeckém a Moravskoslezském kraji), což se projevilo čistým odlivem mladých lidí. Chybí účinná podpora budování správní kapacity těchto krajů.

(34) České domácnosti mají vyšší míru úspor, než je průměr EU, přičemž hotovost a vklady tvoří 42,7 % majetku domácností, což je nad průměrem EU. Mobilizace těchto aktiv k financování tolik potřebného procesu dekarbonizace a digitalizace ekonomiky prostřednictvím kapitálových trhů by mohla uvolnit další finanční prostředky podnikům, jejichž hlavními zdroji financování jsou interní podnikové financování a bankovní úvěry. Zvýšení současného podílu (6,6 %) kótovaných akcií a dluhopisů ve skladbě zdrojů financování podniků by mohlo výrazně zvýšit konkurenceschopnost Česka a snížit dopad inflace na úspory domácností.

(35) K mobilizaci soukromých finančních prostředků na podporu konkurenceschopnosti je i nadále klíčové využití veřejných prostředků. Česko má stále nízkou míru využívání finančních nástrojů, jako jsou revolvingové nástroje podporované z fondů soudržnosti (2,36 % oproti průměru EU ve výši 9 %). Zkušenosti se zaváděním finančních nástrojů v rámci Nástroje pro oživení a odolnost navíc ukázaly, že existuje značný prostor pro zlepšení a rozšíření využívání těchto nástrojů, což by mobilizovalo soukromé investice v české ekonomice a podpořilo odklon od grantové podpory. Národní rozvojová banka však při své činnosti stále nedosahuje svého plného potenciálu, má omezenou finanční sílu ve srovnání s obdobnými bankami v EU a nedostatečnou administrativní kapacitu. Posílení Národní rozvojové banky by pomohlo uvolnit její potenciál k řešení selhání trhu a nedostatku rizikového kapitálu, čímž by se podpořily inovace, aniž by došlo k vytlačení soukromých finančních institucí.

([16]) „Postoje podniků ke korupci v EU“, zpráva z bleskového průzkumu Eurobarometru (duben 2024).

(36) Pro urychlení růstu a inovací má i nadále zásadní význam podpora ekosystému odštěpených společností (spin-offs) a startupů, včetně zakládání podniků, jejich rozšiřování a expanze. Problémy startupů přetrvávají, neboť se potýkají s obtížemi při zajišťování financování, nedostatkem kvalifikovaných pracovníků a složitou byrokracií. České podniky stále uvádějí složitost administrativních procesů jako významnou překážku podnikání (72 % oproti průměru EU 66 %), včetně startupů, které nevyužívají plány zaměstnaneckých akciových opcí, protože rámec neodráží skutečné potřeby podniků. Pro zvýšení atraktivity a konkurenceschopnosti inovativních českých podniků by bylo přínosné zvýšit podporu startupům a odštěpeným společnostem uvolněním finančních prostředků, posílit jejich atraktivitu pro kvalifikované pracovníky a snížit administrativní zátěž, zejména optimalizací rámce upravujícího plány zaměstnaneckých akciových opcí.

(37) Inovační výkonnost Česka nadále brzdí neefektivní přenos technologií a znalostí a slabé vazby mezi akademickou sférou a podnikatelskou sférou. Veřejné výdaje na výzkum a vývoj financované podniky zůstávají přibližně na úrovni poloviny průměru EU (0,024 % HDP oproti průměru EU 0,050 % HDP) a v poslední době klesají, což svědčí o nízké míře spolupráce mezi akademickou sférou a podniky a malých pobídkách k této spolupráci. To značně zatěžuje přenos výsledků výzkumu do hospodářství a omezuje inovační kapacitu Česka. Svědčí o tom například nízká míra patentových přihlášek, která je pod průměrem EU (patentové přihlášky podané podle Smlouvy o patentové spolupráci činily v roce 2022 celkem 0,7 na miliardu eur HDP oproti průměru EU 2,8). K řešení tohoto problému by mohla přispět opatření s cílem strukturálně zlepšit a posílit přenos technologií v Česku, zaměřená konkrétně na posílení účinnosti přenosu technologií a snazší vytváření odštěpených společností.

(38) Existuje prostor pro zlepšení organizace veřejné podpory inovativních podniků. Pouze třetina podniků, které se soustavně zabývají výzkumem a vývojem, využívá nepřímou veřejnou podporu ve formě daňových pobídek na výzkum a vývoj, a tyto pobídky využívá ještě méně malých a mladých podniků. Opatření zaměřená na zlepšení této situace by měla být propojena s opatřeními k zatraktivnění daňových odpočtů na výzkum a vývoj pro podniky a ke snížení byrokracie.

(39) Po zahájení ruské invaze na Ukrajinu řešilo Česko svou velkou závislost na dovozu fosilních paliv z Ruska diverzifikací dodávek zemního plynu. Přesto je Česko i nadále vysoce závislé na dovozu fosilních paliv, přičemž v roce 2023 tvořilo uhlí 28,7 %, ropa 25 % a plyn 15 % energetického mixu. Největší podíl na konečné spotřebě energie má navíc odvětví dopravy (30,9 % celkové spotřeby), následuje spotřeba energie v domácnostech (28,2 %) a v průmyslu (26,2 %). Vzhledem k tomu, že země je na těchto palivech do značné míry závislá, je vystavena prudkým nárůstům cen, což má značné negativní dopady na domácnosti a energeticky náročná průmyslová odvětví. Pro snížení závislosti na fosilních palivech je zásadní urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie se zvláštním důrazem na obnovitelné zdroje energie ve velkém měřítku. Dalším klíčovým prvkem je urychlení investic do dekarbonizace teplárenství a průmyslu.

(40) Česko sice reformuje svůj legislativní rámec pro zavádění obnovitelných zdrojů energie, ale k zajištění stability a předvídatelnosti trhu jsou zapotřebí další pobídky a značné investice. Tím by se také přilákaly další soukromé investice do obnovitelných zdrojů energie. Aukce energie z obnovitelných zdrojů a využívání smluv o výkupu elektřiny jsou v Česku stále velmi omezené, první podniková smlouva byla uzavřena v roce 2021. Zahájení aukcí elektrické energie a rozvoj dlouhodobých smluv by mohly umožnit rozvoj projektů obnovitelné energie ve větším měřítku nad rámec tradičních programů podpory a také vytvořit příležitosti pro dekarbonizaci energeticky náročných průmyslových odvětví.

(41) Omezená kapacita české distribuční sítě a potřeba její modernizace nadále brání rychlému zavádění a tempu investic do obnovitelných zdrojů energie. Přestože Česko nedávno přijalo reformy zaměřené na zkrácení čekací doby na připojení a na zvýšení transparentnosti, investice stále nedosahují úrovně, která je potřebná pro připojení nových obnovitelných zdrojů energie, zvýšení elektrifikace, rozvoj udržitelné mobility a úroveň potřebnou ke zlepšení služeb flexibility bez fosilních zdrojů, jako jsou systémy ukládání energie a rozvoj inteligentních měřidel. Elektroenergetické datové centrum zahájilo činnosti týkající se sdílení elektřiny. Poslední fáze, která umožňuje poskytování služeb flexibility, se však potýká se zpožděním.

(42) Česko patří mezi energeticky nejnáročnější země v EU, což znamená, že by pro ně bylo přínosné zvýšit úspory energie tím, že se zaměří na rozsáhlé renovace. Navzdory existenci současných programů podpory renovací zůstává konečná spotřeba energie v budovách, zejména ve veřejných budovách, vysoká. To je částečně způsobeno vysokým poměrem ceny elektřiny a plynu, který podporuje využívání plynu k vytápění a odrazuje od přechodu na tepelná

čerpadla a elektrifikaci. Zintenzivnění úsilí o dekarbonizaci odvětví vytápění a poskytování podpory vytápění a chlazení z obnovitelných zdrojů by podpořilo výrobu čistých technologií v Česku (např. tepelných čerpadel). Využití inovativních finančních nástrojů, jako jsou smlouvy o energetických službách, by mohlo urychlit pomalé tempo renovace veřejných budov a podpořit opatření, jimiž chce Česko dosáhnout svého cíle snížit spotřebu energie v budovách do roku 2030 o 8 % ve srovnání s rokem 2020.

(43) Konkurenceschopnost a produktivitu brzdí nedostatek pracovníků. Vzhledem k tomu, že ženy několik let po porodu mají nízkou míru zaměstnanosti, mohlo by Česko zvýšit míru zaměstnanosti žen s malými dětmi. Přestože byla daňová sleva na manžela/manželku bez výdělečné činnosti omezena v roce 2024 na osoby pečující o dítě do tří let, systém daní a dávek stále odrazuje rodiče s nízkými příjmy, zejména matky, od návratu do práce. Vysoké daňově odpočitatelné částky na nepracující manžele/manželky a rodinné dávky motivují rodiče s nižším příjmem k čerpání dlouhé rodičovské dovolené a odrazují rodiče, a zejména matky od toho, aby pracovali nebo si hledali zaměstnání. Zdanění příjmů u druhých výdělečně činných osob v domácnosti bylo v roce 2023 vyšší než průměr EU a rovněž než daňové zatížení u samostatně žijících osob, jejichž mzdy jsou na stejné úrovni. Motivace méně vydělávajících rodičů k tomu, aby pracovali nebo si hledali práci, by také přinesla více příjmů na podporu fondů sociálního zabezpečení a veřejných financí celkově.

(44) Podíl žen na trhu práce, zejména těch s malými dětmi, omezuje také nedostatek služeb předškolního vzdělávání a péče a služeb dlouhodobé péče. Rodiče dětí mladších čtyř let se potýkají s obtížemi při hledání služeb péče o děti, což méně vydělávajícího rodiče odrazuje od práce. Rozdíl v zaměstnanosti žen a mužů ve věku 25 až 34 let činil v roce 2024 36,1 procentního bodu v neprospěch žen (oproti průměru EU 25,2 procentního bodu), což znamená, že pracuje téměř o 67 000 žen méně, než kdyby Česko mělo průměrný rozdíl v zaměstnanosti žen a mužů v EU.

(45) Nedostatek pracovníků a nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi zůstávají naléhavým problémem, který brzdí konkurenceschopnosti české ekonomiky. Tyto problémy by se mohly zlepšit usnadněním přechodu mezi zaměstnáními, včetně opatření, jako je zlepšení cenové dostupnosti bydlení nebo reforma regulovaných povolání, která by snížila vysoké překážky získání profesní certifikace. V rámci EU do Česka navíc v přepočtu na obyvatele proudil nejvyšší příliv osob vysídlených z Ukrajiny pod dočasnou ochranou. Více než 50 % vysídlených Ukrajinců pracuje na méně kvalifikovaných pozicích než na Ukrajině, přičemž jako jednoznačná bariéra je uváděn jazyk. Zhruba 30 % respondentů navíc uvádí jako překážku pro získání lepšího zaměstnání uznávání kvalifikace. Zjednodušení postupu uznávání zahraničních kvalifikací a zvýšení účasti nedostatečně zastoupených skupin, včetně vysídlených osob z Ukrajiny požívajících dočasné ochrany a Romů, na trhu práce by mohlo zmírnit napjatou situaci na tomto trhu.

(46) Klesá míra dosaženého vysokoškolského vzdělání a počet osob s dosaženým vysokoškolským vzděláním, čímž se prohlubuje nedostatek kvalifikovaných pracovníků. Míra dosaženého terciárního vzdělání u osob ve věku 25 až 34 let od roku 2021 klesá a je čtvrtá nejnižší v Unii (33,5 % oproti průměru EU ve výši 44,2 %), takže zdaleka nedosahuje unijní cíl 45 %. Mezi lety 2016 a 2021 se počet zapsaných studentů snížil o 11,6 % a míra předčasného ukončení studia je i nadále vysoká.

(47) Vysoká míra předčasného ukončení studia, zejména v oborech přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky (STEM), a klesající počet studentů oborů STEM od roku 2017 značí systémové problémy. V roce 2022 vystudovalo obory STEM pouze 11,9 žen z tisíce osob ve věku 20–29 let, což je pod průměrem EU, který činí 15,1. K příčinám vysoké míry předčasného ukončení studia na českých vysokých školách patří nedostatečné poradenství pro volbu povolání a nedostatečná finanční podpora studentů.

(48) V Česku je nedostatek všeobecných středních škol a studenti mají omezené možnosti přecházet mezi všeobecným a odborným vzděláváním, což omezuje jejich možnosti úspěšně pokračovat v terciárním vzdělávání. Přestože zájem studentů o terciární vzdělávání za posledních třicet let výrazně vzrostl, počet všeobecných středních škol nedrží krok s poptávkou. Nedostatek všeobecných středních škol nutí studenty k tomu, aby se hlásili na méně konkurenceschopné odborné školy, což vede k brzké specializaci. Ačkoli se dvě třetiny osob, které dokončí odborné vzdělávání a přípravu, zapíší do terciárního vzdělávání, jejich míra úspěšnosti je nižší než u studentů ve všeobecných oborech, což přispívá k trvale nízkému počtu osob, které dosáhnou terciárního vzdělání. K řešení

těchto problémů Česko nedávno oznámilo přijetí opatření k vytvoření nových vzdělávacích programů, které kombinují všeobecné a odborné předměty, a snaží se modernizovat programy odborného vzdělávání a přípravy tak, aby odpovídaly potřebám trhu práce. V zájmu lepší přípravy studentů, kteří dokončili sekundární vzdělání, na trh práce a podpory jejich přechodu do terciárního vzdělávání by se další zlepšení mohla zaměřit na i) rozšíření příležitostí pro učení se prací, ii) usnadnění přechodu ze školy do zaměstnání, iii) zlepšení možnosti studentů přecházet mezi všeobecným a odborným sekundárním vzděláváním, iv) zvýšení kapacity všeobecných středních škol a v) diverzifikaci a rozšíření přístupu k terciárnímu vzdělávání,

DOPORUČUJE Česku v letech 2025 a 2026:

1. Posílit celkové výdaje na obranu a bezpečnost a připravenost při současném zajištění udržitelnosti dluhu v souladu se závěry Evropské rady ze dne 6. března 2025. Dodržovat maximální tempa růstu čistých výdajů doporučená Radou dne 21. ledna 2025 a současně využít prostor poskytnutý národní únikovou doložkou pro vyšší výdaje na obranu. Snížit daňové zatížení pracovníků s nízkými příjmy. Zvýšit příjmy z periodických daní z nemovitostí. Zlepšit pobídky, které motivují osoby v předdůchodovém věku, aby dále pracovaly.

2. S ohledem na příslušné lhůty pro včasné dokončení reforem a investic podle nařízení (EU) 2021/241 urychlit provádění plánu pro oživení a odolnost, včetně kapitoly REPowerEU. Urychlit provádění programů v rámci politiky soudržnosti (EFRR, FST, ESF+, FS) a případně využít možností, které nabízí přezkum v polovině období. Optimálně využívat nástroje EU, včetně příležitostí, které poskytuje Program InvestEU a Platforma strategických technologií pro Evropu, ke zvýšení konkurenceschopnosti.

3. Posílit schopnost české veřejné správy přilákat, udržet si a rozvíjet talenty, zejména pokud jde o přilákání osob s analytickými a manažerskými schopnostmi a IT dovednostmi. Posílit strategické řídicí kapacity, aby se zlepšila soudržnost napříč politikami. Zjednodušit územní plánování a snížit administrativní zátěž zlepšováním digitalizace a kapacity a řízení stavebních úřadů. Podněcovat a zjednodušovat spolupráci mezi obecními úřady. Poskytnout podporu na budování administrativních kapacit a zaměřit ji na strukturálně znevýhodněné kraje.

4. Posílit kapitálové trhy, zlepšit přístup podniků k nebankovnímu financování a podmínky pro úspory, investice a inovace podporou investic domácností na kapitálových trzích a zvýšením účinnosti stávajících dlouhodobých spořicích produktů při mobilizaci nových dlouhodobých investic. Podporovat účast institucionálních investorů na kótovaných i nekótovaných akciích, jakož i na rizikovém a rozvojovém kapitálu a na soukromém kapitálu. Zlepšit využívání finančních nástrojů, mimo jiné posílením kapacity Národní rozvojové banky v oblasti mobilizace soukromého financování s cílem zvýšit konkurenceschopnost a urychlit dekarbonizaci hospodářství. Podporovat zakládání startupů a odštěpených společností (spin-offs), například zlepšením právních předpisů o plánech zaměstnaneckých akciových opcí. Podpořit inovace, mimo jiné usnadněním přenosu technologií z akademické sféry do podniků. Lépe využít potenciál daňových úlev na výzkum a vývoj ke stimulaci inovací v soukromém sektoru.

5. Snížit závislost na fosilních palivech, zejména v oblastech silniční dopravy, vytápění a výroby energie. Poskytovat další pobídky k zavádění rozsáhlých kapacit energie z obnovitelných zdrojů, zejména pořádáním aukcí energie z obnovitelných zdrojů a podporou využívání dlouhodobých smluv o nákupu energie. Zvýšit investice do elektrizačních soustav, aby se zvýšila flexibilita bez fosilních zdrojů a umožnila elektrifikace dopravy a průmyslových procesů. Zajistit rychlé zavedení všech funkcí Elektroenergetického datového centra. Přijmout opatření ke snížení spotřeby energie a uhlíkové náročnosti sektoru budov, zejména veřejných budov.

6. Omezit faktory v oblasti daní a dávek, které odrazují rodiče od návratu do zaměstnání, a zlepšit nabídku služeb péče o děti a služeb péče, aby na trh práce vstoupilo více žen. Posílit konkurenceschopnost ekonomiky a snížit nedostatek pracovních sil řešením nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi, zjednodušením uznávání zahraničních kvalifikací a zvýšením účasti nedostatečně zastoupených skupin na trhu práce. Zlepšit výsledky vzdělávání zvýšením účasti na terciárním vzdělávání, snížením míry předčasného ukončení studia a poskytnutím větší podpory

studentům. Zvýšit počet studentů a absolventů oborů přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky, zejména žen. Rozšířit přístup ke všeobecnému sekundárnímu vzdělávání, umožnit studentům přechod mezi všeobecným a odborným vzděláváním a poskytnout větší podporu znevýhodněným školám a žákům, včetně romských.

V Bruselu dne 8. července 2025.

Za Radu

předsedkyně

S. LOSE